

IN DIT NUMMER

Weidevogels	2
Natuurlab	2
Bloemenzaadjes	3
Voorjaarsevent 2022	4
Uilentoren	5
Het Schrijverke	6
Oeverwaluwanwand	7
Werkschuur	8
Heggen geplant	9
Colofon	10

B-team Goirle actief met beschermen van kievit en wulp

Werkgroep werkt met boeren samen om de weidevogels in Goirle te behouden

Wulp, kievit, scholekster, watersnip en grutto behoren tot de weidevogels. Zij maken hun nesten op de grond en als de eieren uitkomen verlaten de jongen meteen het nest om met de ouders op zoek te gaan naar voedsel. Goirle was tot in de jaren 80 van de vorige eeuw een goede plek om deze soorten te kunnen zien. Weidevogels zijn namelijk afhankelijk van het open agrarisch gebied waar de bodem zacht en vochtig is. Deze terreinen waren te vinden in de twee beekdalen aan de oost- en westkant van de gemeente. Ook de heideontginningen zoals die tussen Zandeind en Vijfhuizen in Riel waren vermaard bij de vogelaars uit de regio. Daar en langs de Leijstroom werd elk voorjaar de lucht gevuld met de jodelende roep van de wulp en de jubelende roep van grutto en kievit. Voor wie dit zich nog herinnert doet het pijn die gebieden deze dagen opnieuw te bezoeken.

Intensivering grote boosdoener voor weide- en akkervogels

De intensivering van de landbouw heeft zijn werk gedaan en afgezien van een enkele kievit of scholekster is het nu stil op het platteland. De grutto is verdwenen want de graslanden met enkel raaigras bieden namelijk te weinig voedsel voor de jonge kuikens en de kievit heeft de weide noodgedwongen verruild voor de akker. Het gras groeit door de huidige landbouwmethodes zo snel dat als de kuikens na 28 dagen broeden uit het ei kruipen ze geen kant meer op kunnen en in het gras verstrikt raken.

Toch zien we elk jaar weer in maart en april als de weidevogels weer uit hun overwinteringsgebieden terugkomen dappere pogingen van paartjes kieviten en wulpen om zich op de door hen gekozen akker of weiland te vestigen. Maar we zien ook dat veel van die pogingen mislukken door het simpele feit dat nesten of jongen door de herhaalde grondbewerkingen of maaien geen schijn van kans hebben.

Samen op zoek naar de wulp

[Vervolg] B-team Goirle actief met beschermen van kievit en wulp

Weidevogelbescherming als laatste redmiddel

Het Biodiversiteitsteam is daarom vorig jaar begonnen met een speciale werkgroep om in overleg met boeren en grondeigenaren de nesten van weidevogels te beschermen. Allereerst worden de nesten via het gedrag van de vogels opgespoord. Vervolgens worden de nesten gedurende de broedduur van de eieren en tijdens het uitlopen van de jongen zo goed mogelijk gevolgd. De nesten worden gemarkeerd zodat de boer of loonwerker er omheen kan werken. Bij wulpen, die als soort het meest is bedreigd, worden meestal extra maatregelen getroffen om be-

lagers als vos of huiskatten op afstand te houden. De samenwerking met de boeren is hierbij van groot belang om resultaat te boeken. Gelukkig hebben we vorig jaar met een vijftal boeren mogen samenwerken en ook dit jaar zijn weer afspraken hiervoor gemaakt.

Vorige week is het B-team in de Goirlese Weide begonnen en werden de eerste buitende kieviten en een paartje wulpen waargenomen. Het voorjaar is begonnen en wij kijken uit naar de eerste kuikens die dankzij onze gezamenlijke inzet veilig zullen uitgroeien tot volwassen vogels.

Victor Retel Helmrich

RIELSE KAAIKES OP RIELSE
KAAIEN 😊

Het natuurLab is:

- * samen ontdekken * samen leren
- * samen experimenteren
- * samen denken * samen doen

Voor meer informatie bekijk onze [flyer](#) of neem contact op met het natuurLab-team via natuurlabgoirle@gmail.com.

Rielse Kaaïen

Verslag van het Natuurlab

Het natuurLab is een activiteit van, voor en door kinderen, met een thema dat de kinderen zelf aangedragen hebben. In maart zijn we aan de slag gegaan met de Rielse kaaïen. Want waar komen al die kaaïen toch vandaan? Waarom vinden we ze hier? De kaaïen komen uit een oude rivierafzetting en komen hier aan de oppervlakte door een breuk in de aardkorst. De kinderen bekijken eerst de verschillende soorten stenen die wij en zij gevonden hebben en vergelijken ze met elkaar. Er blijken veel verschillende kleuren stenen te zijn. Er zijn ook hele mooie bij met streepjes in een andere kleur. Daarna gaan de kinderen graag praktisch aan de slag, met de grotere kaaïen die ter plaatse al gevonden waren. Ze maken er bij het water een zonnebank voor amfibieën van. Het is tevens een soort brug over het water geworden en ze kunnen er overheen lopen, ook leuk!

Op zaterdag 9 april staat het natuurLab van 13:00 tot 15:00 op het voorjaars-event op Heermerf De Schutsboom bij het Molenpark in Goirle. Samen met de kinderen hebben we in het kader van het Jaar van de Merel een natuurbingo voorbereid. Alle kinderen in het Molenpark kunnen die middag op zoek gaan in het park naar de 3V's die de merel nodig heeft:

Voedsel – wat eet een merel?

Veiligheid – waar kan een merel schuilen? en

Voortplanting – wat heeft een merel nodig om jongen groot te brengen?

Heb je (klein)kinderen die ook een keer mee willen doen met het natuurLab? Kom dan 9 april naar het Molenpark en ontdek het park eens op een andere manier!

Bloemenzaadjes

uitdeelactie tijdens het schilderen

Het was eind februari 2020, toen Corona ook in Nederland uitbrak en vooral in Brabant. Al snel volgden er, van overheidswege, allerlei maatregelen om de besmettingen in te perken.

Zelf zat ik in mijn examenjaar schilderen op de Stedelijke Academie der Schone Kunsten in Turnhout, oftewel kort gezegd: "het SASK", en die sloten hun deuren. Tja, dat werd dus thuis schilderen en mijn woonkamer veranderde al snel in een uitdragerij van schildersdoeken, kwasten, tubes verf, e.d.

Het voorjaar brak aan en het geplande voorjaarsevenement van Groener Goirle, waar ik deel van uitmaakte, mocht niet doorgaan, evenals alle andere bijeenkomsten.

Na een maand binnen zitten, was ik het goed beu en besloot ik om mijn medestudenten uit te nodigen om voortaan buiten te gaan schilderen. Er was animo voor en vanaf dien, waren we vaak te vinden op mooie plekken in de natuur met ons schildersgerief. De zomer liep te einde en ik had gaandeweg, al heel wat bloemenzaadjes verzameld van klaprozen, papavers, stokrozen, de sierdistel, zonnebloemen, het afrikaantje, de judaspenning, enz. Ook het zaad, van diverse groentes.

Terwijl ik aan het schilderen was in het bos, besloot ik om die zaadjes uit te delen aan de voorbijgangers. De meeste waren erg verbaasd, dat ze zomaar gratis zakjes met zaadjes kregen, maar het maakte ze ook blij en enthousiast. Natuurlijk wilden ze weten, waarom ik al die moeite deed en dan legde ik uit, dat ik aangesloten ben bij het biodiversiteitsteam van Goirle - Riel, het belang van meer groen, dat het toch zonde is, om al dat zaad in de cliko te laten verdwijnen, dat bloemen de mensen blij maken, enz, enz.

Uiteraard waren er ook mensen bij, die alleen een versteende tuin hadden en dus niks aan die zaadjes dachten hebben, maar dan toonde ik ze de A4-foto van de versteende brandgang, die achter mijn huis ligt, waarop een ware zee van bloemen prijkt. Dit alles door wat zaad te zetten in die halve centimeter grond, tussen de muur en het tegelpad.

Mocht dat ze niet overhalen, dan had ik wel zaadjes voor ze, die het ook in plantenspotten goed zouden doen, waaronder die van de nachtschone, de cherrytomaat, of het slaapmutsje.

Degene, die alleen interesse hadden in groentezaadjes, raadde ik aan, om ook de afrikaantjes tegen de luis en aaltjes te planten, alsmede de klaprozen ter bestuiving, voor een goede oogst.

Op die manier heb ik inmiddels meer dan tweeduizend zakjes zaad uitgedeeld. En...nee, ik tel ze niet, maar ik heb al meer dan 20 dozen met ieder 100 koffiefilterzakjes verbruikt.

Het buiten schilderen, doe ik nog steeds en wie wil meedoen is van harte welkom. Wie zijn telefoonnummer geeft, zal ik dan een berichtje sturen, waar ik ga schilderen.

Antwoorden hoeft niet, kom gewoon, als het u uitkomt.

Neem wel zelf gerief mee. Het gaat om het plezier, de sociale interactie en vooral om het genieten van de natuur.

Zaterdag 9 april

Voorjaars Event

Informatiemarkt

Tuinprijzen

Kinderactiviteiten

Gratis tuinadvies

Imker

Biologische boerenproducten

Tuintegel ruilen voor plantje

11 - 16 uur

Heemerf de Schutsboom
Nieuwe Rielseweg 41, Goirle
Gratis toegang
Facebook @voorjaarsevent

Organisatie:

Biodiversiteitsteam * Groei & Bloei *
Heemkundekring Goirle
2022

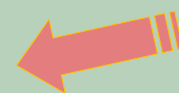
3e Voorjaarsevent

♦ Op zaterdag 9 april organiseren Groei & Bloei, het Biodiversiteitsteam en de Heemkundige kring het 3e Voorjaarsevent op het Heemerf de Schutsboom. Op het erf staan diverse stands waar bezoekers informatie kunnen inwinnen over het aanpassen van de tuin naar ons huidige klimaat. De actie tegel ruilen voor plantje is een onderdeel van het NK Tegelwippen waar onze gemeente aan deel neemt. De stands worden bemand door :

- ♦ Groei & Bloei, waarbij veel aandacht is voor het 125 jarig bestaan van de afdeling Tilburg eo
- ♦ Goolse Geheimen
- ♦ Naturetuin van Anneke Scholte
- ♦ Tuinarchitecten van Un Bietje Groen
- ♦ De Goolse Bieje, lokale imker
- ♦ Biologische boerderij de Regte Heijden
- ♦ Een loterij en schilderijen van Cobi van Baalen
- ♦ Natuurlab is aanwezig en hebben een activiteit voorbereid.

Ben welkom! Neem een tuintegel mee en zorg dat Goirle het NK gaat winnen ... !!!

Klik op afbeelding voor meer informatie over de deelname van Goirle aan het NK Tegelwippen.

Het raadsel rondom twee bouwtorens achter de Nieuwe Leij

Menig keer spreek ik wandelaars of bekenden die mij vragen of ik misschien weet waar toch die twee bouwwerken aan de zuidzijde van de Nieuwe Leij voor dienen?

Twee solide houten bouwwerken met één opening. Met een gedegen fundering zijn het bouwwerken waarvan verwacht mag worden dat deze daar nog jaren kunnen blijven staan. Het doet een beetje denken aan een duiventil, en niet onterecht is dat het antwoord wat ik menig keer te horen krijg. Om dit raadsel te onthullen neem ik de lezer graag mee in het verhaal waarom deze bouwwerken neergezet zijn.

Door de komst van nieuwbouw op het Havep-terrein moeten gebouwen gesloopt worden. Voordat hiervoor een vergunning afgegeven kan worden, dient eerst een onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van flora en fauna op het terrein en dus ook in de gebouwen. Wanneer dit onderzoek aantoonde dat beschermde dieren of planten aanwezig zijn, zullen er tijdig alternatieven gezocht moeten worden om te zorgen dat deze soorten niet uit het gebied verdwijnen.

Als het om beschermde dieren gaat moet bij een dergelijke 'operatie' rekening worden gehouden met het broedseizoen om zoveel mogelijk verstoring te voorkomen. Nu heeft het flora en fauna onderzoek bij de Havep uitgewezen dat er in de oudere hallen kerkuilen leefden. De kerkuil is zo'n soort die beschermd is bij de wet.

Door de projectontwikkelaar Wilma Wonen en grondeigenaar familie Van Puijenbroek is gezorgd voor een goed alternatief in de vorm van twee uilentorens. De torens zijn inmiddels in beheer gekomen bij de uilenwerkgroep Goirle – Riel. Inmiddels wordt de kerkuil vanaf de schemer en in de nacht waargenomen in het gebied en met een beetje geluk gaan de kerkuilen de torens in gebruik nemen.

Bent u benieuwd geraakt naar de kerkuil? Trek een dikke jas en wandelschoenen aan en ga een kijkje nemen in het gebied, en luister vooral goed om het sinistere geluid en gekrijs te horen. Nu we richting het voorjaar gaan worden de uilen steeds actiever en laten ze zich beter horen. De beste plek hiervoor is het trambaantje.

Hans van der Schoot,
Uylenspieghel Goirle - Riel,
werkgroep Biodiversiteitsteam Goirle-Riel

De uilentoren

Het Schrijverke – de natuur in boeken

door Bart de Vries samengesteld.

Hier weer een kwartet aan nieuwe titels over moeder natuur! Stof tot nadenken over ecosystemen, een atlas voor een duik onder water, tips voor groene vingers, en een bron van inspiratie voor kinderen.

Klik op een titel voor meer informatie op de site van de uitgever.

Tip: deze boeken zijn ook te leen bij (of via) de [Bibliotheek Midden-Brabant](#).

Koen Arts - [Rewilding in Nederland. Essays over een offensieve natuurstrategie](#) Klimaatverandering en biodiversiteitsverlies noodzaken tot offensieve strategieën voor natuurbescherming. Rewilding is zo'n strategie. Niet de mens maar natuurlijke processen vormen het landschap, waardoor beschadigde ecosystemen kunnen herstellen. Kan dat ook in Nederland, een land waar alles gepland en geordend is? En wat is de rol van de mens in rewilding? Kan die slechts initiëren en toekijken of vermag die meer? Met twaalf essays en tien voorbeelden inspireert deze essaybundel tot nadenken over kansen en uitdagingen voor rewilding in Nederland. Zie ook de [bespreking](#) door het NIOO en luister de [podcast](#) Toekomst voor Natuur.

Jan Kranenborg - [Visatlas van Nederland](#)

Nederland is één van de waterrijkste landen van Europa en vormt een belangrijke toegangspoort voor trekvis die vanuit zee tot wel honderden kilometers stroomopwaarts zwemmen om zich voort te planten en op te groeien. In de nieuwe Visatlas van Nederland lees je waar de tachtig vissoorten uit het Nederlandse binnenwater voorkomen, hoe ze leven en wat de laatste ontwikkelingen zijn. Naast de soortbesprekingen met de verspreidingskaarten, trends en informatie over herkenning, leefgebied & levenswijze, voorkomen en bedreigingen en bescherming staat de visatlas ook vol met handige overzichten. Zie ook het [artikel](#) in Trouw.

Gareth Richards - [Hebben bijen onkruid nodig? Handige tips voor groener tuinieren](#)

Ontdek meer dan 100 interessante en leuke manieren om duurzaam te tuinieren. Nooit eerder waren onze tuinen zo belangrijk voor het dierenleven als nu. Dit boek laat zien hoe je optimaal gebruik kunt maken van je tuin, zowel voor jezelf als voor de planeet. Bijen, vogels en vlinders zijn meer dan ooit van onze tuinen afhankelijk. De natuur beperkt zich niet tot reservaten of natuurgebieden. Iedereen met een tuin, of wat voor buitenruimte dan ook, kan iets doen

Elvira Werkman - [Walvissen in de wind en meer fantastische uitvindingen uit de natuur](#)

Gekkopleisters, natuurverf, walvissenwindmolens en haaienpakken... De natuur heeft al tot veel inspiratie geleid bij uitvinders, kunstenaars, architecten en onderzoekers. In dit prikkelende boek voor kinderen vanaf 8 jaar vind je voorbeelden van dieren en planten die met hun fantastische eigenschappen uitvinders op nieuwe ideeën hebben gebracht. En we kunnen nog zoveel meer leren van de natuur!

Luister ook naar het [interview](#) met Elvira Werkman.

Oeverzwaluwenwand aan de surfplas onderhouden door wijkbewoners

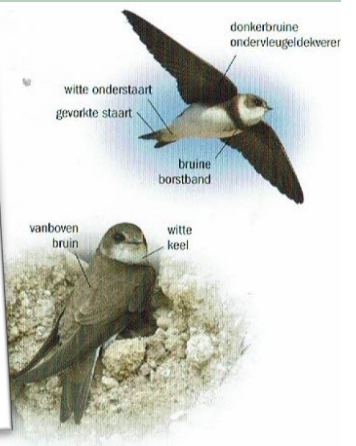
Bewoners steken de handen uit de mouwen voor behoud van natuur in hun wijk

De oeverzwaluwenwand aan de Surfplas in Boschkens-Oost, die met inzet van het B-team (Biodiversiteitsteam) er is gekomen, bestaat inmiddels 2 jaar. De 40 meter lange betonwand met 180 nestgaten dient elk jaar gereed te worden gemaakt voordat de eerste oeverzwaluwen uit Congo en Cameroen arriveren om er te gaan broeden. Doorgaans zien we de eerste zwaluwen in de derde week van maart in het land maar nu de lente steeds vroeger begint mogen we ze eerder verwachten.

Zaterdag 5 maart was het zover. Negen bewoners van de wijk en drie vrijwilligers van het B-team stonden om 10 uur met steiger en ladders klaar. Het gereedmaken is een hele klus omdat de door de vogels in het zand uitgeboorde gaten elk jaar opnieuw met de hand moeten worden gevuld. Voorgaande jaren werd dit geheel door vrijwilligers van het B-team gedaan maar dit jaar waren het vooral de bewoners van de wijk die deze taak op zich namen. Natuurlijk met instructie en onder begeleiding van het B-team. Staand op een ladder of steiger moesten eerst de oude nesten m.b.v. een stangetje met haak uit de hopen worden gehaald, dan pas werden de gaten met een schepje en stampertje tot aan de rand gevuld. Onder een heerlijk voorjaarszonnetje was het werk in twee uurtjes gefikst, inclusief een gezellige koffiepauze waarin werd afgesproken hier een jaarlijkse gezamenlijke activiteit van te maken. Zo zullen de oeverzwaluwen dankzij de bewoners van de Oeverzwaluw verzekerd zijn van blijvende vestiging in Goirle.

Nu de wand staat er ruim op tijd weer picobello bij staat is het uitkijken naar de eerste zwaluw die arriveert.

Wie dat ziet mag dat melden aan contact@biodiversiteitgoirle.nl

Werkschuur

een foto impressie

In de maanden januari, februari en maart is er hard gewerkt bij de werkschuur, dat kun je wel zien op de bijgevoegde foto's. Gelukkig was het weer elke keer goed. Het aantal vrijwilligers lag meestal tussen de 10 en 15 personen en dat zorgde voor veel plezier. Piet zorgde goed voor de vrijwilligers, want elke keer was er soep, zodat iedereen kon bijkomen van het harde werken. Nu zijn er niet veel werkzaamheden meer, omdat het broedseizoen is aangebroken. In het najaar komt er weer een oproep voor het werken bij de werkschuur en dan hopen we dat er weer veel mensen bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken.

Heggen geplant voor de toekomst

500 meter aan sleedoorn, meidoorn & hondsroos

Van oudsher was het boerenland in Nederland een mozaïek van akkers en weilanden, omrand door heggen en hagen. Door schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn landelijk meer dan 225.000 kilometer aan heggen verdwenen. Toch hebben heggen en hagen een toekomst in ons landschap: ze leveren een oplossing aan diverse problemen waar we in onze tijd mee kampen. Zo leggen ze CO2 vast, helpen dragen bij aan een beter klimaat, dragen bij aan plaagbestrijding, vergroten de leefbaarheid voor de mens én geven een enorme impuls aan de biodiversiteit. Vogels zoals geelgors, roodborsttapuit en grasmus vinden er nest- en schuilgelegenheid; bestuivende insecten zoals vlinders en bijen vinden er voedsel en kleine zoogdieren zoals egels gebruiken ze als snelweg. Om deze redenen heeft het Biodiversiteitsteam (B-Team) Goirle-Riel steeds gepleit voor meer heggen en hagen in gebiedsontwikkeling "Zuidrand Goirle". Landgoed Gorp en Roover, een belangrijke partij in deze gebiedsontwikkeling, heeft dit samen met het B-Team opgepakt. In het landbouwgebied achter de Leij hebben zij circa 500 meter heg aangeplant, langs de steenweg naar Gorp. In het Leijdal zelf -dat ook onderdeel is van Landgoed Gorp en Roover- heeft het B-Team nog meer heggen en struwelen aangeplant. In totaal hebben op 12 en 19 maart hebben 15 vrijwilligers de handen uit de mouwen gestoken om het landschap te verfraaien. De aangeplante soorten zijn eenstijlige meidoorn, sleedoorn en hondsroos. Deze soorten laten zich goed snoeien als heg. De ontwikkeling van het gebied achter de Bergstraat is nog in volle gang, ook de recreatieve infrastructuur (wandelpaden e.d.). Gorp en Roover is een particulier landgoed waar veel paden zijn opengesteld voor publiek, maar de afgelopen tijd zijn paden gewijzigd en verlegd en zijn tijdelijke olifantenpaadjes ontstaan. Goede communicatie is hierbij essentieel. Het B-Team dringt er daarom bij Landgoed Gorp en Roover op aan om een goede omgevingsdialoog te voeren over het recreatieve wandelnetwerk.

Rob van Dijk,
Biodiversiteitsteam Goirle-Riel

Stichting Biodiversiteit Goirle-Riel

voorzitter: *vacature*

secretaris: Jan Hes

penningmeester: Jan Hes

bestuurslid: Rob van Dijk, Hans van der Schoot, Bas Staps en Victor Retel Helmrich.

secretariaat:

tel. 06-24529826

website:

www.biodiversiteitgoirle.nl

E-mail :

contact@biodiversiteitgoirle.nl

Bankrekening NL91 TRIO 0254

7289 36, ten name van Stichting

Biodiversiteit Goirle

Colofon.

De Salamander is een nieuwsbrief uitgegeven door Stichting Biodiversiteit Goirle - Riel.

De Salamander verschijnt 4 maal per jaar.

Redactie: Nel van Aggelen & Bart Kobes

Email nieuwsbrief :

nieuwsbriefbteam@outlook.com

Voor het afmelden voor deze

nieuwsbrief [klijkt u hier](#)

Colofon

Stichting Biodiversiteit Goirle-Riel streeft de navolgende doelstellingen na:

1. actief buiten aan de slag te gaan met onderhoud van het landschap en het herstellen van het leefgebieden van dieren die in onze omgeving thuis horen;
2. educatie en voorlichting: inwoners van Goirle, jong en oud, gaan we betrekken bij onze natuurlijke leefomgeving en we vergroten hun kennis over de natuur. Hiermee hopen we dat onze inwoners mogelijkheden aangrijpen om zelf wat te doen aan het behoud en ontwikkelen van natuurwaarden.
3. Advies en beleid: we beïnvloeden de beleidsvorming en planvorming van de gemeentelijke overheid, projectontwikkelaars, woningstichting en particuliere initiatiefnemers, wanneer dit vanuit het oogpunt van natuurwaarden van belang is. Dit doen we door hen gevraagd en ongevraagd advies te verstrekken. Particulieren en bedrijven zullen we in principe alleen op verzoek adviseren.
4. Kennis en onderzoek: we vergaren, behouden, delen en ontwikkelen kennis van de natuur in het algemeen en van de natuur in de gemeente Goirle in het bijzonder. Deze informatie communiceren we zoveel mogelijk naar de bevolking.

U kunt bovenstaande doelen mee helpen te verwezenlijken door als donateur de stichting te steunen. Een donateurschap kost minimaal €10,- per jaar. Aanmelden als donateur kan telefonisch of schriftelijk bij het secretariaat.

Kijk ook eens

Er zijn verschillende mogelijkheden om bewuster om te gaan met water in je tuin. Je kunt de regenpijp afkoppelen, waardoor schoon regenwater niet naar het riool hoeft. Je kunt een regenton plaatsen om regenwater in op te vangen, een groen dak aanleggen om regenwater op te slaan en zoveel mogelijk tuintegels verwijderen, waardoor regenwater de grond kan intrekken. Maar wat komt er allemaal kijken bij het afkoppelen van de regenpijp of het aanleggen van een groen dak? Stap voor stap helpen we je graag op weg - >klik op logo